

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **Vinařství Ludwig s.r.o.**
sídlem Palackého 956, 252 63 Roztoky
zastoupeného advokátem JUDr. Filipem Králíkem
sídlem Kobližná 47/19, Brno

proti
žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, inspektorát v Brně**
sídlem Běhounská 112/10, Brno

o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 17. 12. 2019, čj. SZPI/BF798-39/2019

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce obchoduje s vínem a některá vína také sám vyrábí. Dne 12. 8. 2019 provedl žalovaný v jeho provozovně v Němčičkách kontrolu, při které odebral čtyři vzorky ze tří vín ročníku 2017 s přívlastkem pozdní sběr, u nichž žalobce deklaroval moravský původ.

Konkrétně měly hrozny pro jejich výrobu pocházet z obce Sedlec v mikulovské vinařské podoblasti. Šlo o Ryzlink rýnský, číslo šarže 27417 (žalovaný odebral dva vzorky, a to balené a nebalené verze tohoto vína), dále Veltlínské zelené, číslo šarže 26517 a Ryzlink vlašský, číslo šarže 29517 (dále též souhrnně jako „odebraná vína“). Žalovaný nechal vzorky otestovat ve své laboratoři a na základě zjištěného izotopového poměru kyslíku, vodíku a uhlíku v analyzovaných vínech dospěl k závěru, že nebyla vyrobena z hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava. Na základě toho žalobci zakázal uvádět tyto vinařské produkty na trh, a to opatřením č. P107-71465/19/C ze dne 10. 12. 2019 (dále též „opatření“). Opatření přijal žalovaný podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 146/2002, o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, s odkazem na porušení § 19 odst. 4 písm. a) zákona č. 321/2004 o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), a dále i porušení příslušných evropských předpisů. Proti zákazu uvádění vína na trh brojil žalobce odvoláním, které ředitel žalovaného zamítl rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“). Proti němu brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 17. 2. 2020.

2. Nutno dodat, že ve vztahu k vínu Ryzlink rýnský vydal žalovaný navíc i opatření č. P107-71465/19/D, jímž žalobci nařídil, aby zajistil jeho stažení nebo přeznačení u všech svých odběratelů; ve vztahu k tomuto druhému opatření se u Krajského soudu v Brně vede samostatné řízení pod sp. zn. 30 A 24/2020.

II. Argumentace žalobce v žalobě

3. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, neboť je považuje za nezákonné. Žalovaný podle něj nesprávně zjistil skutkový stav. Žalobce nepochybuje hodnoty těžších izotopů kyslíku, vodíku a uhlíku, které laboratoř žalovaného v jeho vínech zjistila, ale ohrazuje se proti závěrům, které z toho žalovaný vyvodil. Zjištěný izotopový poměr je podle žalobce způsobený tím, že Zemědělské družstvo Sedlec, od kterého hrozny odebírá, některé své vinice zavlažuje v letním období vodou z řeky Dyje formou kapkové závlahy. Právě ze zavlažovaných vinic pocházela všechna analyzovaná vína. Závlahová voda má jiný izotopový poměr než voda srážková, a to ovlivnilo i poměr příslušných izotopů ve víně. Žalovaný porovnával zjištěné hodnoty s databází vín vypěstovaných ve stejném období v moravské vinařské oblasti. Ačkoliv svou databázi referenčních vzorků odmítá žalobci zpřístupnit, žalobce je přesvědčen, že tato databáze je neúplná. Vína ze zavlažovaných vinic v ní podle žalobce chybí, a proto ani výsledné srovnání nemůže být vypovídající.
4. Žalovaný postupoval vůči žalobci obdobným způsobem již dříve (v srpnu 2019), jen ve vztahu k jinému vínu – šlo o Tramín červený, ročník 2017 s přívlastkem výběr z hroznů, číslo šarže 26617, taktéž pocházející ze zavlažované vinice. Již tehdy si nechal žalobce provést rozbor úředně odebraných vzorků tohoto vína u renomované laboratoře EUROFINS CZ, s. r. o.; ta je navíc autorem metody zjišťování původu vína, kterou používá žalovaný. Laboratoř naměřila stejné hodnoty těžších izotopů kyslíku, vodíku a uhlíku, avšak dospěla k závěru, že izotopový poměr stroncia je v souladu s hodnotami očekávanými pro deklarovaný původ. Žalovaný přesto své tehdejší chybné závěry ani na základě podaného odvolání nepřehodnotil a nyní je znovu opakuje. Tvrdí přitom, že izotopový poměr stroncia ($^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}$) ve vodách geologického podloží jižní Moravy je stejný jako v řadě jiných vinařských oblastí (např. na Slovensku, v Maďarsku, Rumunsku či Itálii), a proto je pro účely určení geografického původu zcela neprůkazný. Vůbec ale

nerozebírá, zda se příslušná odrůda v daných regionech vůbec pěstuje v takovém množství, aby ji vinohradníci exportovali do České republiky. Podle žalobce je možné identifikovat původ vín na základě izotopového poměru stroncia – odkazuje zde na výzkum identifikace původu vín s využitím izotopových poměrů kyslíku, uhlíku, vodíku a stroncia provedený v roce 2011 ve Znojemské vinařské oblasti společností GEOMIN, s. r. o., ve spolupráci se Zahradnickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně, Akademií věd ČR a Znovínem Znojmo, a. s. Z výzkumu cituje, nepřikládá jej však a navrhuje soudu, aby v tomto směru vznesl dotaz na jmenované subjekty.

5. V nynější věci si nechal žalobce vypracovat odborné „*Posouzení izotopově hydrologické situace v lokalitě Dyje, Nové Mlýny*“. Autorem je doc. Ing. Martin Šanda, Ph.D. z katedry hydromeliorací a krajinného inženýrství stavební fakulty Českého vysokého učení technického, který je expertem Mezinárodní agentury pro atomovou energii ve Vídni pro izotopovou hydrologii a laserovou spektroskopii izotopů vodíku a kyslíku ve vodách. Ten potvrzuje, že žalovaný chybně interpretuje výsledky svého měření izotopových poměrů kyslíku a vodíku. Doc. Šanda provedl hydrologické posouzení stavu povrchových a srážkových vod v lokalitě a dospěl k závěru, že se izotopově těžší voda z řeky Dyje dostala kapkovou závlahou do organismu vinné révy a způsobila izotopově těžší obsah vína.
6. Žalobce dodává, že žalovaný porovnával jeho víno se čtrnácti vzorky ze čtyř vinařských oblastí z daného roku, které však nemohou postihnout rozmanitost přírodních a umělých podmínek, zejména specifikum kapkových závlah. I z odborné literatury totiž vyplývá, že závlaha vinice povrchovou vodou z řeky má velice významný vliv na změny izotopového poměru kyslíku ($\delta^{18}\text{O}$) v hroznech [zde žalobce odkázal na článek Gómez-Alonso, S. & García-Romero, E. *Effect of irrigation and variety on oxygen ($\delta^{18}\text{O}$) and carbon ($\delta^{13}\text{C}$) stable isotope composition of grapes cultivated in a warm climate*. Aust J GrapeWine Res, 283–289 (2009), avšak k žalobě jej nepřiložil, soudu jej později předložil až žalovaný]. Žalobce se pokoušel zjistit, jaký je původ a okolnosti získání referenčních vzorků v databázi žalovaného prostřednictvím žádosti o informace, ale žalovaný mu nevyhověl.
7. Poslední chyba žalovaného pak má spočívat v tom, že porovnával pouze vztah mezi hodnotou $\delta^{18}\text{O}$ (izotopovým poměrem kyslíku) a (D/H)¹ (izotopovým poměrem vodíku nazývaného protium), zatímco mnohem přesnější výsledky by poskytlo porovnání vztahu mezi hodnotami $\delta^{18}\text{O}$ a (D/H)² (izotopovým poměrem vodíku nazývaného deuterium), který lépe odráží klimatické podmínky ve vztahu ke geografickému původu a ročníku vína.

III. Vyjádření žalovaného a jeho doplnění

8. Žalovaný ve vyjádření ze dne 20. 3. 2020 navrhuje podanou žalobou zamítnout. Geografický původ vína, který deklaroval žalobce, vyloučil žalovaný na základě akreditované zkušební metody SZPI 4911. Její součástí bylo porovnání odebraných vín se vzorky obsaženými v databance analytických údajů o izotopech pro Českou republiku (dále též „Evropská databanka vín“), kterou žalovaný vytvořil v souladu s nařízením Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína nařízením Evropské komise (dále též „prováděcí nařízení Komise“).

9. Pokud jde o závěry laboratoře EUROFINS CZ v Praze, žalovaný se především ohradil, že ty se týkají zcela jiného vína, jež nebylo předmětem nynějšího řízení. Přesto upozornil, že laboratoř se vůbec nevyjádřila k izotopovému poměru kyslíku, vodíku a uhlíku, na nichž založil své závěry žalovaný – pouze obecně sdělila, že celkové izotopové poměry nesvědčí o přídavku vody nebo cukru. Dále se již vyslovila pouze k izotopovému poměru stroncia, který má být v souladu s hodnotami očekávanými pro deklarovaný původ. Poměr izotopů stroncia však není geograficky specifický, neboť stejné hodnoty jako odebraná vína mohou vykazovat vzorky vín z mnoha jiných oblastí Evropy (k tomu žalovaný navrhl jako důkaz řadu odborných článků). Žalovaný nezjišťuje skutečný původ vína, pouze ověřuje, zda deklarovaný původ je možný. Proto je zbytečné ověřovat, kde a v jakém množství se daná odrůda pěstuje. Žalovaný jen obecně uvádí, že je všeobecně známou a medializovanou skutečností, že do ČR se dováží víno z různých vinařských oblastí v EU i mimo EU a je vydáváno za víno z ČR. Příkladem pak dodává, že Tramín červený se pěstuje v Itálii, Maďarsku, Slovensku, Chorvatsku, Rumunsku, Moldavsku, Ukrajině a v řadě dalších zemí na ploše 9 000 ha, z toho na ČR připadá 600 ha.
10. Poměr stroncia se pro účely úředních kontrol nevyužívá také proto, že panují nejasnosti ohledně vlivu technologických kroků při výrobě vína na jeho výsledný poměr a také ohledně kvalitativních parametrů jeho laboratorního stanovení (této souvislosti žalovaný poukázal na to, že v protokolu EUROFINS není uvedena použitá metoda měření ani její princip, stejně jako nejistota měření). Proto vnitřní předpisy Evropské komise (která je zřizovatelem a správcem evropské databanky analytických údajů o izotopech), jimiž se žalovaný musí řídit, stanovují pravidla výhradně pro hodnoty izotopových poměrů kyslíku, vodíku a uhlíku. K údajnému výzkumu GEOMIN, Mendelovy univerzity a Akademie věd uvedl, že není publikován, recenzován a nelze jej nikde dohledat. Proto se jen stručně vyjadřuje podle dílčích informací uvedených v žalobě, že se týká jiné vinařské podoblasti než nyní řešené a že naměřené hodnoty jsou zatíženy poměrně velkou chybou – pro spolehlivé zhodnocení izotopového poměru stroncia se vyžaduje přesnost o 2 řády lepší, než nabízí na svých internetových stránkách Akademie věd (zde odkazuje žalovaný na ceník Akademie věd a na odbornou literaturu).
11. Žalovaný ještě upřesnil, že EUROFINS není autorem metody stanovení geografického původu vína použité v tomto případě. Ta vznikla společnými výzkumy odborných institucí v Nantes, Ispře a St. Michele all'Adige v 90. letech 20. století a zaměstnance žalovaného v ní školily osoby, jež se těchto prvotních výzkumů účastnily.
12. K podstatě nynější věci žalovaný uvedl, že vliv závlahy na izotopový poměr kyslíku a vodíku v hroznech považuje v porovnání se srážkovou vodou za zanedbatelný. Především proto, že období, které předcházelo deklarovanému datu sběru hroznů (mezi 25. 9. a 10. 10. 2017), bylo nadprůměrně deštivé – konkrétně v červenci až říjnu 2017 spadlo v ČR 109 % dlouhodobého normálu, v září pak šlo dokonce o 154 % dlouhodobého normálu. Použití závlahy v září 2017 se proto žalovanému jeví jako nepravděpodobné, a to jednak proto, že by podpořilo vnik plísní, jednak i proto, že výnosy z vinic jsou paradoxně v suchých letech vyšší než v letech nadprůměrně deštivých (to žalovaný doložil tabulkou sestavenou z veřejně dostupných dat Ministerstva zemědělství a Českého hydrometeorologického ústavu pro roky 2014 - deštivý, 2017 - průměrný a 2018 - suchý).
13. I pokud by ale závlaha izotopový poměr daných prvků ovlivnila, spíše by jej podle žalovaného snížila, a to ze dvou důvodů. Za prvé proto, že z pohledu těžších izotopů se závlahová voda pouze přidá k vodě srážkové a „zředí“ vodu vzniklou v hroznech

evapotranspirací, tedy během období sklizně postupně snižuje hodnoty poměru izotopů kyslíku a vodíku v hroznech (to má potvrzovat odborná literatura i empirická měření žalovaného). Za druhé pak proto, že během letních a brzkých podzimních měsíců, tj. v době zrání hroznů, vykazovala ve skutečnosti v roce 2017 voda z řeky Dyje nižší hodnoty izotopových poměrů vodíku a kyslíku než voda srážková. Žalovaný demonstroval váženými průměry izotopových poměrů kyslíku a vodíku, že toto jeho tvrzení platí od května do srpna, opačný (tj. žalobcem tvrzený) poměr nastal pouze září, kdy vydatně pršelo a teplota byla relativně nízká, takže i distribuce těžších izotopů vodíku a kyslíku ve srážkách byla nižší.

14. Hlavní argument žalobce o celkově izotopově těžší závlahové vodě vznikl podle žalovaného dezinterpretací dostupných dat v posouzení zpracovaném doc. Ing. Šandou. Izotopový poměr kyslíku a vodíku ve vodě totiž v průběhu roku značně kolísá. Doc. Šanda použil pro závlahovou vodu z řeky Dyje (resp. Moravy, pro kterou jsou k dispozici data z Rakouska z Angern an der March) průměr jen za letní měsíce, kdy je izotopový poměr nejvyšší. Naopak v případě srážkové vody použil několikaletý vážený průměr (dle dat z rakouské stanice Zistersdorf; žalovaný naproti tomu výše odkazuje na data z rakouské stanice Vídeň Hohe Warte, neboť ze stanice Zistersdorf nejsou data pro rok 2017 k dispozici). Do dlouhodobého průměru u srážkové vody započítal doc. Šanda i zimní měsíce, v nichž bývá naopak izotopový poměr ve srážkách nejnižší. Tím dospěl k mylnému východisku, že závlahová voda vstupující do hroznů sklizených v září 2017 měla vyšší izotopový poměr kyslíku a vodíku než voda srážková. Zimní srážky ovšem nemohou ovlivňovat izotopové poměry v dozrávajících hroznech. Podle odborné literatury je naopak rozhodné izotopové zastoupení ve vodě zhruba 30 dnů před sběrem hroznů.
15. Dále žalovaný vysvětlil, že vzorky odebraných vín porovnával nejprve s 20ti vzorky Evropské databanky vín, kterou v roce 2017 tvořil podle prováděcího nařízení Komise, přičemž tento počet stanovila Evropská komise na základě výzkumů klimatických podmínek jednotlivých zemí jako dostatečně charakteristický pro celý jeden ročník a celou běžnou dobu sklizně v ČR. Přesto žalovaný pro ověření (obdobně jako to předtím učinil u Tramínu červeného) provedl ještě srovnání s další skupinou 17ti vzorků (z nichž 10 pocházelo z Evropské databanky vín a 7 z interní databáze žalovaného), u nichž doba sběru hroznů co nejvíce odpovídala deklarované době sběru hroznů pro výrobu odebraných vín (konkrétně šlo o období 21. 9. – 11. 10. 2017). Ani ve srovnání s těmito vzorky odebraná vína nevyhověla, přičemž nalezené izotopové hodnoty byly mnohem vyšší než jakékoliv možné přirozené hodnoty včetně nejistot.
16. K námitce týkající se měření deuteria žalovaný lakonicky konstatoval, že jako u vína Tramín červený, tak u nyní odebraných vín (D/H)₂ měřil (jak vyplývá z laboratorního protokolu o zkoušce, který má žalobce k dispozici) a použil jeho hodnotu jako jednu z tzv. kanonických proměnných v rámci provedené multivarietní analýzy. Mylný dojem žalobce, že tomu tak nebylo, vznikl zřejmě tím, že grafy s různými bivarietními porovnáními nejsou součástí protokolu o zkoušce. Vzorky i v tomto parametru nevyhověly na úrovni spolehlivosti 95 % a vyšší.
17. V doplnění svého vyjádření ze dne 19. 5. 2020 žalovaný zpravil soud o tom, že v únoru 2020 provedl kontroly u Zemědělského družstva Sedlec u Mikulova (dále též „ZD Sedlec“). Při nich odebral vzorky vín, jež měly pocházet z hroznů vypěstovaných v roce 2017 na stejných vinicích, z nichž měly pocházet i hrozny pro výrobu odebraných vín u

žalobce. Z vyjádření ZD Sedlec vyplynulo, že některé z těchto vinic byly v roce 2017 zavlažované, jiné nikoliv. Kombinací údajů, které měl k dispozici z kontrol u žalobce, žalovaný zjistil, že hrozny pro výrobu odebraného vína Ryzlink rýnský pochází ze zavlažovaných vinic ZD Sedlec jen ze 38 % (dalších 18 % pochází od jiného pěstitele hroznů), hrozny pro výrobu odebraného vína Veltlínské zelené z 85 % (zbývajících 15 % pochází od jiného pěstitele hroznů) a hrozny pro výrobu odebraného vína Ryzlink vlašský měly pocházet výhradně, tj. 100 % z vinice ZD Sedlec, jež zavlažována nebyla. Zároveň žalovaný u vín ZD Sedlec změřil izotopové poměry kyslíku a vodíku a při porovnání se vzorky z Evropské databanky vín i z interní databáze žalovaného všechna tato vína vyhověla jako geograficky pocházející z Moravy, a to bez ohledu na to, zda byly hrozny pro jejich výrobu vypěstovány na zavlažovaných nebo nezavlažovaných vinicích. Použití závlahy se přitom dá očekávat, neboť hrozny byly sbírány po polovině října, na konci suchého období trvajícího od konce září do poloviny října. Podle žalovaného i z tohoto dodatečného měření je tak zřejmé, že lokalita Sedlece není nijak izotopově specifická a že hrozny použité pro výrobu vín odebraných u žalobce musely pocházet z oblasti s mnohem teplejším klimatem.

18. Zároveň žalovaný na grafech demonstroval, že u vzorků tzv. autentických vín (odebíraných žalovaným pro kontrolní účely) lze pozorovat po 25. 9. 2017 z důvodu sucha mírný nárůst izotopového poměru kyslíku, tudíž žalobcova vína, jež měla být údajně vyrobena z hroznů nasbíraných na týchž vinicích dříve než hrozny pro výrobu vín ZD Sedlec, by měla mít hodnoty $\delta^{18}\text{O}$ ještě nižší než vína ZD Sedlec, a nikoliv výrazně vyšší, jak tomu ve skutečnosti je. Dále žalovaný provedl srovnání izotopového poměru kyslíku u dvou vín (jednoho odebraného u ZD Sedlec a jednoho zařazeného do Evropské databanky vín) vyrobených z hroznů sklizených ve velmi horkém a suchém roce 2018, kdy se dá očekávat silný vliv závlahy. Na něm demonstuje, že víno ze zavlažované vinice mělo izotopový poměr nižší než víno z vinice nezavlažované. Podle žalovaného je z toho zřejmé, že vlivem závlah se hodnota $\delta^{18}\text{O}$ může pouze snížit, nikoliv zvýšit, jak předpokládá žalobce.

IV. Repliky žalobce

19. V replíce ze dne 17. 6. 2020 žalobce upozornil, že víno Tramín červený, na něž odkazoval v žalobě, s odebranými víny souvisí, neboť mělo být vyrobeno z hroznů převážně ze ZD Sedlec ze zavlažovaných vinic a nevyhovělo z hlediska geografického původu ze stejných důvodů jako odebraná vína.
20. Holding EUROFINS sice není autorem metody odhalování geografického původu vína používané žalovaným, jak původně žalobce tvrdil, ale má ji patentovanou, prodal žalovanému licenci a každý rok ji vylepšuje. Laboratoř EUROFINS pak pracuje se vzorky vína z vinohradů zavlažovaných kapkovou závlahou z řeky Dyje a mohla s nimi víno Tramín červený porovnat. Naproti tomu od žalovaného se žalobce marně domáhal informace, zda mezi jeho referenčními vzorky jsou takováto vína. Žalobce je přitom přesvědčen, že je osobou, které se záznamy v Evropské databance vín vedené žalobcem pro ČR týkají, a proto byl žalovaný povinen mu je zpřístupnit, aby mohly být opraveny veškeré nepřesnosti [čl. 27 odst. 7 písm. e) Prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/274 ze dne 11. 12. 2017]. Žalovaný podle žalobce zanedbal aktualizaci své databáze a příslušné vzorky do ní opomněl zařadit. To potvrzuje dříve doložená analýza hydrologické situace

v dolním toku Dyje doc. Šandy, přičemž žalobce hodlá provést celkovou hydrologickou analýzu pro rok 2020.

21. Žalobce vysvětluje, že doc. Šanda žádnou chybu ve své analýze neudělal. Vážený průměr izotopového poměru v řece Moravě, potažmo Dyji, použil proto, že vinohrady ZD Sedlec se v roce 2017 zavlažovaly od 12. 6. do 12. 9. Právě jen v této době tak mohla závlahová voda vstupovat do půdy. Víceletý vážený průměr srážek naproti tomu použil proto, že je to nekorektnější způsob jako modelovat složení půdní vody. V půdě se totiž vždy nachází voda z dlouhého období před aktuální srážkou, spadlá srážka se zčásti odpaří, zčásti se smísí s půdní vodou procesy advekce, disperze a difuze. V suchém období může docházet i ke vztlínání vody z větších hloubek. Izotopové složení vody uvnitř rostliny se pak dále mísí podle toho, jak rozsáhlý kořenový systém rostliny vinné révy, který může dosahovat až do hloubek několika metrů, nabírá vodu z půdního profilu. Zimní (izotopově lehčí) srážky by dokonce měly mít vyšší váhu, neboť u nich nedochází k tak velkému výparu, a také jsou frontální, proto z nich neodteče po povrchu tolik vody jako z letních přívalových dešťů. Ostatně v článku Gómez-Alonso, S.; García-Romero, E., 2009, který cituje žalovaný, autoři průměrovali také srážky za několik let a skončili 1,5 roku před experimentálním obdobím. K tomu ještě žalobce dodává, že data ze stanice Wien Hohe Warte nejsou pro zemědělskou oblast jižní Moravy reprezentativní, neboť jde o stanici umístěnou ve městě, kde dochází k velkému odparu. Vhodnější se jeví stanice Zistersdorf, přičemž půlroční výpadek dat v roce 2017 s ohledem na výše řečené nepředstavuje problém. Podle žalobce i z článku Hermann, A., Voerkelius, S., 2008, na který odkazuje žalovaný, plyne, že srážky spadlé méně než 1 měsíc před sklizní nemá význam zohledňovat.
22. Oproti srážkové vodě je podle žalobce vliv závlahy dominantní, neboť jde o vodu „vstříknutou pod povrch“ v promyšleném množství, cíleném čase, o vysoké intenzitě a malé ploše skapu. Dochází jí k plnému nasycení půdy a transportu vody přímo ke kořenům, tudíž bezprostředně ovlivňuje izotopový poměr v hroznech. Zároveň lze předpokládat, že voda v Dyji má ještě vyšší izotopové poměry než voda v řece Moravě, neboť v oblasti Novomlýnských nádrží dochází k velkému odparu a tím i ze zvýšení množství těžších izotopů. Článek Gómez-Alonso, S.; García-Romero, E., 2009, prokázal, že mezi závlahami a izotopovým poměrem ve víně existuje souvislost, tj. že vinohrady následují zdroj vstupní vody. Nevyplývá z něj však, že by závlahová voda tento poměr vždy snižovala. K tomu v daném případě došlo jen proto, že závlahová voda byla izotopově lehčí než voda srážková.
23. Doc. Šanda provedl dne 7. 2. 2020 na vinohradu ZD Sedlec odběr půdního vzorku z hloubky 50 cm a ekvilibrační metodou po dobu dvou týdnů stanovil stabilní izotopy kyslíku a vodíku. Z výsledků vyplynulo, že navzdory okolnostem (odběr proběhl 5 měsíců po skončení intenzivní závlahy a v období zimních, izotopově lehčích dešťů), byla půdní voda izotopově těžší než srážkový průměr a ležela pod meteorickou čarou stanice Wien Hohe Warte, což ukazuje na její významný odpar.
24. V replíce ze dne 20. 10. 2020 žalobce reagoval na analýzu vín ZD Sedlec, kterou žalovaný provedl v roce 2020. Uvedl, že jeho Ryzlink vlašský nemohl pocházet z nezavlažovaného vinohradu. Jedná se o chybu pracovníka ZD Sedlec, jelikož opačné údaje poskytl žalobci ústně vedoucí vinohradů ZD Sedlec, pan Z., a následně je písemně potvrdil i ekonom ZD Sedlec, pan L. Obdobně je tomu i u vína Ryzlink rýnský, kde ze zavlažovaných vinic pocházelo větší procento hroznů.

25. Dále žalobce zpochybnil provedenou analýzu. Žalovaný používá na svou obranu vína zakoupená v tržní síti, u nichž pouze opsal údaje z etiket a není možné transparentně zjistit jejich původ, zejména zda pocházejí ze zavlažované nebo nezavlažované části vinohradů. Tím žalovaný jen potvrzuje, že jeho databáze vzorků z roku 2017 je neúplná a že nemá zjištěny hodnoty izotopů z vinohradů v Sedlci zavlažovaných v roce 2017. Nadto žalobce získal protokol o odběru vzorku do databáze žalovaného, který proběhl u ZD Sedlec v roce 2018 a pochází ze stejného vinohradu jako jedno z odebraných vín (Veltlínské zelené). Žalobce zjistil porušení řady požadavků prováděcího nařízení Komise – žalovaný odebral nedostatečné množství hroznů (5 kg namísto 10 kg) a neuvedl v protokolu údaje o zavlažování vinice ani o povětrnostních podmínkách před sklizní. Dále žalobce upozorňuje, že žalovaný důsledně uvádí své grafy jako slepé, tj. bez udání souřadnic na osách, takže není možné ověřit, zda některé hodnoty (třeba i omylem) nepozměnil, informace o mediánu atd. Nesmyslné je i tvrzení žalovaného, že odebraná vína pocházejí z teplé klimatické oblasti. Taková vína by měla zcela odlišné senzorické vlastnosti. Přesto zařídovací komise žalovaného u tří z těchto čtyř vín potvrdila jejich odrůdový a tuzemský původ.
26. Žalobce hodlá svá tvrzení prokázat také experimentem ke zjištění izotopových hydrologických poměrů v lokalitě Sedlec v roce 2020. Ten ovšem zkomplikovala skutečnost, že v tomto roce ZD Sedlec zcela náhle ukončilo zavlažování svých vinohradů již dne 11. 6. 2020. Přesto doc. Šanda pro žalobce provádí další průzkum a jeho výsledky ve formě znaleckého posudku slíbil žalobce předložit soudu (nakonec tak ovšem neučinil).
27. Dále žalobce poukázal na to, že žalovaný poškozuje jeho dobré jméno zveřejněním údajů o tom, že jeho vína nepocházejí z ČR, na svém webu „Potraviny na pranýři“, a to navzdory tomu, že vína Ryzlink vlašský a Veltlínské zelené nebyly nikdy nalahvovány a uvedeny do oběhu, v případě Veltlínského zeleného dokonce ani zaříděny.

V. Dupliky žalovaného

28. V duplice ze dne 15. 9. 2020 žalovaný upozornil, že proti opatření ve věci vína Tramín červený se žalobce ani neodvolal. Pokud jde o odebraná vína, připomněl, že z kontrolních zjištění učiněných u ZD Sedlec v kombinaci s údaji uváděnými žalobcem vyplynulo, že jen zčásti pocházela ze ZD Sedlec a z této části opět jen část pocházela ze zavlažovaných vinic. Přesto právě dva vzorky, z nichž jeden měl ze zavlažovaných vinic pocházet jen z 38% a druhý vůbec, vykazovaly nejvyšší hodnoty $\delta^{18}\text{O}$ (těžkých izotopů kyslíku). To žalobcově teorii o vlivu závlah na izotopové složení vína naprosto odporuje. Žalovaný v této souvislosti zmínil i řadu nesrovnalostí ve vinařské evidenci ZD Sedlec, které v rámci kontroly provedené zde v roce 2019 zjistil.
29. Na úvod žalovaný poukázal též na to, že žalobce si vzájemně protiřečí ohledně toho, kdy ZD Sedlec v roce 2017 skončilo se zavlažováním – zda to bylo již na konci srpna, nebo až 12. září. Protože během prvních 12 dnů září 2017 spadly vydatné srážky (žalovaný nyní pro větší přesnost používá srážkové úhrny ze stanic Mikulov a Lednice), usuzuje žalovaný, že k zavlažování v září nebyl důvod a správný je tedy údaj o konci srpna. Přesto níže ve výpočtech a argumentaci bral v úvahu variantu, že by se zavlažovalo až do 12. září 2017.
30. Dále žalovaný poukázal na to, že doc. Šanda není odborníkem na metabolismus vinné révy. Vysvětlil proto (s odkazy na odbornou literaturu), na jakých principech je založeno izotopové obohacování vody v hroznech révy vinné pomocí tzv. frakcionačních procesů.

Vinná réva svou morfologií představuje zcela jedinečný organismus, který díky velké ploše listoví, stejně jako velikému povrchu slupek, dokáže nejúčinněji z veškerého ovoce a zeleniny evapotranspirovat vodní páru přes membrány svých buněčných stěn, přičemž dochází k dramatickému navýšení izotopového zastoupení těžších izotopů kyslíku a vodíku ve vodě hroznů, a to zejména v suchém období. Voda, kterou obsahují hrozny, se dá rozdělit na vodu přijímanou z kořenů vaskulárním systémem (tzv. xylém) a na vodu, která se dostává během srážek a ve dnech bezprostředně následujících do hroznů přímo přes povrch stopky hroznů, přes slupky hroznů, a v místě jejich vzájemného spojení.

31. Pokud jde o půdní vodu, tu nečerpají rostliny révy vinné z tak velké hloubky, jak předpokládá žalobce, neboť naprostá většina hmotnostního podílu kořenů vinné révy se nachází v hloubce do 1 m. V těchto nejsvrchnějších vrstvách půdy je izotopová bilance nakloněna ve prospěch srážkové vody (orientačně lze spočítat z informací o bilanci srážek a spodní vody, že $\delta^{18}\text{O}$ půdní vody v Sedleci v srpnu 2017 byla na úrovni cca -6 ‰, tedy stále vyšší než očekávaná hodnota závlahové vody). Využití spodní vody je spojeno s velkým úsilím, které rostlina podstupuje pouze v nejsušších obdobích zcela bez srážek.
32. Podstatné však je, že valná část z vody, kterou hrozny obsahují, pochází přímo ze srážek a rovnou vstupuje do hroznů. Hrozny jsou touto cestou schopny nasát značné množství vody, což může v extrémních případech vést až ke známému nežádoucímu praskání bobulí. V hroznech se absorbovaná srážková voda účastní evapotranspiračních (odpařovacích) procesů v listech a hroznech a izotopového obohacování v nich tvořeného. Pokud tedy v září vydatně pršelo, tak rozhodující vliv na izotopovou bilanci hroznů sklizených mezi 25. 9. a 10. 10. 2017 měla právě voda srážková. I ta však – ačkoliv je v daném období izotopově nejtěžší z veškeré vody, která je révě vinné k dispozici – je stále výrazně izotopově lehčí než voda, která se již v hroznech nachází. Proto ji může pouze „izotopově zlehčit“, přičemž o tom, jak moc se tak stane, rozhoduje právě její izotopové složení. Za sucha jsou evapostranspirační procesy vedoucí k izotopovému obohacování vody v hroznech naopak intenzivnější díky vysokému odparu skrze slupku hroznů. Z těchto důvodů vede větší množství dostupné vody vždy k poklesu izotopových hodnot kyslíku v hroznech, přičemž tyto hodnoty kopírují izotopové hodnoty kyslíku ve srážkách, a to i v případě hroznů ze zavlažovaných vinic, jak žalovaný doložil řadou statistik ze zahraničí i z ČR v podobě komentovaných tabulek a grafů.
33. Žalovaný v návaznosti na tento výklad rozvinul své dřívější teze týkající se vlivu závlahové vody na izotopové složení vína. Za prvé, srážková voda měla těžší izotopové složení kyslíku i vodíku než voda v řece Moravě po celé žalobcem uváděné období závlah, a to minimálně o 1,4 ‰ v případě kyslíku a o 13,3 ‰ v případě vodíku (data měřená na řece Moravě jsou pro izotopové složení vody v Dyji plně využitelná, jak žalovaný v duplice podrobně rozebírá v bodě „Ad 20 a 21“). Závlahy tudíž nemohly způsobit těžší izotopové složení vody v hroznech. Za druhé, pro izotopové složení hroznů je rozhodující voda, která do nich vstoupí v posledním měsíci před sklizní. Proto vydatné srážky v září 2017 (cca 150 % nad dlouhodobým průměrem) by stejně zcela přepsaly jakýkoliv možný vliv závlah. Uvažovat by se o něm dalo snad jen v případě vzorků sklizených na konci září (z odebraných vín jde pouze o Veltlínské zelené), avšak vzhledem ke krátkému období překryvu (zavlažování skončilo nejpozději 12. září) by tento vliv byl beztak minimální. Za třetí, vyšší množství přijímané vody vede vždy ke snížení množství těžkých izotopů vodíku a kyslíku v hroznech. V této souvislosti žalovaný poukázal na to, že údaje o celkovém množství závlahové vody udávané doc. Šandou považuje za značně

nadsazené, neboť při tvrzeném množství (5-10 násobek vody ze srážek) by rostliny trpěly intenzivním vodním stresem. I pokud by jej ale přežily, tak frakcionační procesy (výše popsané procesy vedoucí k zvýšení $\delta^{18}\text{O}$ v hroznech pomocí odpařování) by se tak velkým množstvím dostupné vody zcela zneefektivnily, takže výsledná hodnota $\delta^{18}\text{O}$ by byla výrazně nižší než u hroznů z vinic nezavlažovaných.

34. Pokud jde o obsah databází žalovaného, třetím osobám je nelze zpřístupnit jednak z důvodu komerčního zneužití, jednak kvůli ohrožení účinnosti kontrolní činnosti žalovaného. Proto žalovaný prezentuje i své výstupy v podobě slepých grafů. V některých případech by nadto konkrétní hodnoty žalobci ani nic neřekly, neboť jde o nově vytvořené kanonické proměnné, které umožňují převést čtyřrozměrné proměnné do podoby dvou rozměrného grafu.
35. Žalovaný nicméně popsal, že kromě 20 vzorků pro Evropskou databanku vín sbírá ročně dalších 40-50 vzorků dle své interní metodiky pro kontrolní účely a dalších 10 vzorků analyzuje v rámci účasti na mezinárodním projektu týkajícím se vín z příhraničních oblastí. V případě suchých a teplých ročníků zařazuje do své databáze i vzorky ze zavlažovaných vinic, neboť u nich lze z výše popsaných důvodů (dostatek vláhy oproti hroznům z vinic nezavlažovaných) očekávat nižší hodnoty těžkých izotopů. Nicméně nadprůměrné srážky v rozhodném období před sklizní hroznů v roce 2017 byly důvodem, proč žalovaný nezačlenil do Evropské databanky vín z roku 2017 žádný vzorek ze zavlažované vinice. Žádný takový vzorek nebyl ani součástí vybrané skupiny vzorků, když žalovaný prováděl výše popsané porovnání též se svou interní databází. Ve srážkově průměrných či nadprůměrných letech se totiž vliv závlah vůbec neprojeví, jak žalovaný výše vysvětlil. Žalovaný nicméně vzorky ze zavlažovaných vinic disponuje. Jde o: (1) autentické vzorky odebrané na zavlažovaných vinicích ZD Sedlec s týmiž parcelními čísly, jež uvádí žalobce, v letech 2012, 2013, 2014, 2015 a 2018, (2) autentické vzorky odebrané v roce 2017 na zavlažovaných vinicích v Dolních Dunajovicích a Vrbovci, jež byly zavlažovány ze stejných nebo obdobných zdrojů jako vinice ZD Sedlec. Ani jeden z těchto vzorků nevykazuje nikterak zvýšené hodnoty těžkých izotopů kyslíku oproti vínům z vinic nezavlažovaných, čímž se potvrzují výše uvedené teze žalovaného a vypovídací hodnota databází z roku 2017.
36. Konečně se žalovaný vyjádřil též k tomu, že laboratoř EUROFINS má patentovaný pouze softwarový koncept pro výpočet přirozené frakcionace izotopů na určitých místech molekul. Licenci k němu žalovaný koupil a používá jej k výpočtu hodnot těžkých izotopů vodíku, další stabilní izotopy (kyslík a uhlík) měří jinými metodami. Laboratoř EUROFINS dospěla měřením ke stejným výsledkům jako žalovaný, jejich interpretaci z hlediska geografického původu však vůbec neprovedla.
37. V duplice ze dne 18. 11. 2020 žalovaný výslovně potvrdil, že ani jeden z obou modelů, s nimiž porovnával odebraná vína (Evropská databanka vín a výběr 17-ti vzorků provedený žalovaným) neobsahoval víno z jakékoliv zavlažované vinice. Doplnil, že rozhodně není nutné, aby sbíral pro své databáze vín vzorky ze všech zavlažovaných vinic v ČR (kterých je cca 500), když podle evropských předpisů je pro celou ČR dostatečně reprezentativní počet 20 vzorků. Dále znovu zopakoval důvody, které jej vedou k přesvědčení, že i tak bylo srovnání dostatečně vypovídající.

VI. Triplika žalobce

38. V triplice ze dne 19. 2. 2021 žalobce převážně opakuje již uplatněné argumenty. Nově předkládá posouzení laboratoře EUROFINS i k odebraným vínům, které podle něj opět potvrzují původ vín z České republiky na základě izotopového poměru stroncia. Ani izotopové poměry kyslíku a vodíku nejsou podle žalobce specifické jen pro Českou republiku (mohou je splňovat vína z horských a podhorských oblastí jižněji položených zemí). Žalovaný tak přiznává vlastní nejistotu ohledně geografického zařazení předmětných vín.
39. Žalovaný také nepřipustně supluje databázi tvořenou podle prováděcího nařízení Komise databází tzv. „autentických vín“, pro kterou používá vína ze své interní databáze. Tak může ve vhodném poměru smísit vína z obou databází a vyhodnotit libovolné víno jako vyhovující nebo nevyhovující. Navíc žalobce překrytím grafů předloženým žalovaným zjistil, že podstatná část vín z jeho vlastní interní databáze, která měl sám žalovaný odebrat na tuzemských nezavlažovaných vinicích, nesplňuje jeho vlastní požadavky (leží vně vyhodnocovací elipsy). Žalovaný také teprve po 3 letech na základě upozornění žalobce začal dodatečně zjišťovat informace o tom, zda jeho vzorky pocházejí ze zavlažovaných či nezavlažovaných vinic, ačkoliv tyto informace měly být podle prováděcího nařízení Komise součástí protokolů o jejich odebrání a nikoliv předmětem dodatečného šetření s nejasnou pravdivostí.

VII. Poslední vyjádření žalovaného

40. V quadruplici ze dne 12. 11. 2021 žalovaný zopakoval, že hodnoty izotopů stroncia nejsou z hlediska geografického původu vypovídající a (s odkazy na odbornou literaturu) doložil, že totožných hodnot jako žalobcova vína mohou dosahovat vína ze Slovenska či Itálie, přičemž významný vliv na tyto hodnoty má technologie výroby vína. Například vína z Mikulovska dosahovala vyšších hodnot než žalobcova. Nově žalovaný upozornil, že izotopový poměr stroncia stanovila laboratoř EUROFINS mimo rozsah své akreditace, prostřednictvím neznámého subdodavatele, přičemž neoznačila použitou metodu ani neuvedla nejistotu měření.
41. Žalovaný také (opět s odkazy na odbornou literaturu i svá vlastní měření prezentované v podobě tabulek a grafů) vysvětlil, že pro svou srovnávací analýzu používá čtyři proměnné, tj. $\delta^{18}\text{O}$ – izotopový poměr kyslíku, $(\text{D}/\text{H})_1$ – izotopový poměr vodíku nazývaného protium, $(\text{D}/\text{H})_2$ – izotopový poměr vodíku nazývaného deuterium, a $\delta^{13}\text{C}$ – izotopový poměr uhlíku. Tyto čtyři proměnné jsou na sobě vzájemně nezávislé, čehož se využívá při multivarietní diskriminační analýze. Zatímco $(\text{D}/\text{H})_1$ vykazuje během sklizně setrvalý mírně kumulativní (rostoucí) vývoj a je minimálně ovlivněn aktuálními srážkami, parametr $\delta^{18}\text{O}$ se dynamicky mění během sklizně po každém dešti a v celkovém vývoji vykazuje sestupný trend. Zastoupení $\delta^{13}\text{C}$ v cukrech hroznů vinné révy se zase snižuje se zvyšujícím se množstvím vody přijímané rostlinou během období dozrávání. Zjednodušeně platí, že čím vyšší hodnoty $(\text{D}/\text{H})_1$, $\delta^{18}\text{O}$ a $\delta^{13}\text{C}$ víno vykazuje, a to zejména v synergii všech těchto tří vzájemně téměř nekorelovaných proměnných, tím v jižnější a sušší oblasti (v případě Evropy) byly sklizeny hrozny použité na jeho výrobu.
42. Hodnoty izotopů uhlíku hroznů ze zavlažovaných vinohradů bývají s ohledem na dostatek vody výrazně nižší než u hroznů z vinic nezavlažovaných. Hodnoty $\delta^{13}\text{C}$ ve všech odebraných vínech žalobce ovšem byly tak vysoké, že nejenže nemohou pocházet

z ČR, nýbrž z klimatu s deficitem srážek, ale navíc ani nemohou pocházet ze zavlažované vinice, neboť jejich hodnoty $\delta^{13}\text{C}$ svědčí o nedostatku vody obecně. Přitom v červenci a srpnu 2017, které byly srážkově jen mírně podprůměrné, měly být hrozny podle tvrzení žalobce velmi intenzivně zavlažovány, následně v září 2017 spadlo přímo na Mikulovsku dokonce 198 % průměrného srážkového úhrnu. K tomu žalovaný jen pro úplnost poznamenal, že žalobce zřejmě nadhodnocuje množství závlahy, protože podle faktury dodavatele závlah pro ZD Sedlec bylo množství odebrané vody podstatně nižší, než by odpovídalo tvrzením žalobce. Ani hodnoty, které žalobce uvádí pro rok 2020 ve výzkumech doc. Šandy, nesedí s údaji od jiných pěstitelů, kteří v tomto roce závlahy nepoužili buď vůbec, nebo ve výrazně nižším množství.

43. Ve vztahu k izotopové bilanci kyslíku žalovaný uvedl, že i zde vykazují vína ze zavlažovaných vinohradů výrazně nižší hodnoty než z vinic nezavlažovaných, a to i ve velmi suchých letech, kdy je vliv závlah výraznější (na rozdíl od roku 2017). Jak už žalovaný vysvětlil, vše podstatné, co se izotopového složení $\delta^{18}\text{O}$ vody v hroznech týče, se odehrává nad zemí, nikoliv pod zemí. Už během srážek a bezprostředně po nich, a to téměř zcela nezávisle na aktuální hodnotě $\delta^{18}\text{O}$ vody v kmeni, hodnoty $\delta^{18}\text{O}$ hroznů spadnou dolů během několika dní vlivem přímého vstupu srážkové vody do listů a hroznů vinné révy na osmotickém principu a vlivem zvýšeného příjmu vody kmenem po dešti, které každý svým objemovým podílem a hodnotou $\delta^{18}\text{O}$ izotopově „ředí“ tedy snižují hodnotu $\delta^{18}\text{O}$ v hroznech. Existuje proto příčinná souvislost mezi hodnotami $\delta^{18}\text{O}$ vody v hroznech a množstvím a izotopovým složením srážek. Žalovaný v této souvislosti upřesňuje, že podle nejnovějších výzkumů mají na hodnotu $\delta^{18}\text{O}$ v hroznech největší vliv klimatické podmínky dokonce jen posledních 15 dnů přes sklizní (nikoliv dříve uváděný 1 měsíc).
44. Co se týká půdní vody, i sám žalobcův poradce, doc. Šanda, zjistil při svých měřeních v roce 2020, že ve svrchních vrstvách půdy dosahoval $\delta^{18}\text{O}$ stejných hodnot na zavlažovaných i nezavlažovaných vinicích. Teprve v nehlubších půdních profilech (v řádech jednotek až desítek metrů pod povrchem) se vyskytovala voda s vyššími hodnotami $\delta^{18}\text{O}$. Tu však neměly rostliny v průměrně deštivém roce 2017 důvod čerpat, nebo přinejmenším ne převážně. K tomu přistupuje fakt, že dokonce i v květnu 2020, kdy bylo značné sucho, panovala nejvyšší půdní vlhkost v hloubce do 1 m, kde se nachází většina objemu kořenů vinné révy. Navíc v září 2017 kvůli nadprůměrným srážkám dosáhlo nasycení svrchních profilů půdy vodou až hodnot polní kapacity. Konečně žalovaný obšírně vysvětluje též mechanismus obohacování vody v hroznech těžšími izotopy kyslíku a uzavírá, že voda dodávaná do hroznů z půdy sehrává roli ve snižování hodnoty $\delta^{18}\text{O}$ v hroznech spíše svým náhle zvýšeným dostupným množstvím v půdě po deštích a s tím spojeným intenzivnějším ředěním stávající vody v hroznech, než svou hodnotou $\delta^{18}\text{O}$. Ani ve velmi suchých oblastech nebo obdobích sucha hrozny odkázané během svého dozrávání téměř výhradně na zdroje podzemní vody nevykazují nižší hodnoty $\delta^{18}\text{O}$ než hrozny z vinic zavlažovaných z povrchových zdrojů.
45. Pokud jde o přístup k databázi vzorků vín žalovaného, žalobce se podle něj chybně domnívá, že se na něj vztahuje čl. 27 odst. 7 písm. e) nařízení Komise 2018/274, který upravuje přístup k databázi pro osoby, kterých se záznamy týkají. Jde ovšem o osoby, které jsou oprávněny provádět opravy v záznamech vzorků pro databanku analytických hodnot. To potvrzuje i novelizace tohoto ustanovení, ke které došlo prováděcím nařízením Komise č. 2021/1007, takže nově zní: „Členské státy a ERC-CWS musí zpř

ístupnit jednotlivé záznamy bez zbytečného prodlení a zbytečných nákladů osobám, které informace v nich obsažené vypracovaly, aby mohly být opraveny veškeré nepřesnosti.“

46. Pokud jde o to, s jakými vzorky žalovaný odebraná vína porovnával, v první řadě šlo o všech 20 vzorků vín z ČR zařazených do Evropské databanky vín. Zde byly obsaženy i vzorky s mnohem dřívějším datem sběru, což bylo ve prospěch žalobce, neboť vína s takto vysokými hodnotami $\delta^{18}\text{O}$ se již v době sběru hroznů, kterou u svých vín udává žalobce, nemohla na území ČR vyskytovat. Přesto ani v tomto srovnání odebraná vína nevyhověla. Mnohem přesnější obrázek nicméně poskytuje srovnání se skupinou, kterou žalovaný podle své metody sestavil, a to nikoliv svévolně, ale striktně na základě časové (a tím klimatické) příbuznosti s termínem sklizně uváděným kontrolovanou osobou. Vzhledem k malé rozloze vinařské oblasti Morava ne geografická poloha, ale klimatické podmínky panující při sklizni a bezprostředně před ní, tj. zejména její datum, hrají klíčovou roli, při posuzování pravosti vzorku ať již z pohledu geografického původu nebo jiných druhů falšování.
47. V reakci na námitku žalobce, že některé autentické vzorky z jeho interní databáze by neobstály ve srovnání, jemuž podrobil vína žalobce, žalovaný vysvětlil, že interní databáze obsahuje i vzorky nejranějších odrůd, které byly v roce 2017 sklizeny již od cca poloviny srpna, a které žalovaný používá zejména pro kontrolu výroby burčáku. Tyto vzorky by tedy žalovaný jako nevyhovující nehodnotil, naopak tvořily by spolu s ostatními nejraněji sbíranými vzorky skupinu pro hodnocení vzorků sbíraných na počátku období sklizně.
48. Žalovaný rozhodně odmítl, že by jeho protokoly o odběru autentických vzorků pro Evropskou databanku vín vykazovaly nedostatky. Povinný je ve vztahu k závlahám pouze údaj o datu posledního zavlažování. Ten slouží k tomu, aby vína z vinic zavlažovaných v posledním měsíci před sklizní hroznů nebyla vyhodnocena jako neautentická proto, že izotopové hodnoty kyslíku a uhlíku u nich budou v důsledku dostatku vody ze závlah sníženy.
49. Ke svému vyjádření připojil žalovaný odborné stanovisko Dr. Armina Hermanna, světově uznávaného odborníka na izotopové složení vín, autora odborných recenzovaných článků, z nichž žalovaný při posouzení věci vycházel, a dlouholetého delegáta německé databanky vín pro metody izotopové analýzy vína ze Zemského úřadu pro výzkum Porýní-Falc. Podle stanoviska Dr. Hermanna je nemyslitelné, aby zavlažování vodou z přírodního zdroje způsobilo izotopové obohacení kyslíku a vodíku vyšší, než je nejvyšší úroveň u nezavlažovaných vinných rév. Zároveň potvrzuje, že vysoká úroveň izotopů uhlíku svědčí o tom, že jde o vína zavlažovaná buď nedostatečně, nebo vůbec. Ve výsledku proto odmítá vysvětlení žalobce, že odlehle hodnoty izotopového složení jeho vín jsou způsobeny zavlažováním vodou z řeky Dyje a aprobejme závěr žalovaného o něčeském původu vín.

VIII. Poslední vyjádření žalobce

50. Žalobcovu pentapliku ze dne 24. 11. 2021 obdržel soud krátce před jednáním a žalovanému ji předal na jednání krátkou cestou. Žalobce v ní převážně cituje z odborného vyjádření doc. Šandy (jež soudu zaslal po vyhlášení rozsudku), který obsáhle a podrobně polemizuje s východisky žalovaného, reaguje na jeho kritiku a obhajuje své odborné závěry.

51. Stručně řečeno, obsáhlými odbornými výklady a poukazováním na zahraniční literaturu se žalovaný podle žalobce pouze pokouší odvést pozornost od podstaty problému. Žalovaný jednoduše nemá k dispozici dostatečně reprezentativní databázi vín vypěstovaných v roce 2017 na Moravě. Nejméně 5 až 7 autentických vín zařazených do jeho interní databáze by ve srovnání s ostatními nevyhověla, neboť mají buď vyšší, nebo nižší hodnoty $\delta^{18}\text{O}$ než jsou limity bivarietního zobrazení stanoveného přímo žalovaným jako rozhodný parametr pro uložení sankci, která je základem tohoto soudního sporu. Nyní se žalovaný snaží tento problém zakrýt tím, že sdružuje tyto vzorky do „časově blízkých okének sběru“, v rámci kterých vzorky vyhoví. Každý vzorek odebraný v rámci inspekční činnosti se ale s databází porovnává jednotlivě. K databázi by měl žalovaný poskytnout žalobci přístup. Jeho argumentace v tomto směru postrádá logiku, neboť kdo může v databázi provádět opravy, ten už do ní přístup má.
52. Stejně tak žalovaný dosud nenabídl data o izotopovém složení srážek v oblasti Sedlece a povrchové vody v řece Dyji, namísto toho vychází jen z dat pro srážky ve Vídni a pro vodu z řeky Moravy po soutoku s Dyjí. Výzkum doc. Šandy přitom odhalil překvapivě značné rozdíly v izotopovém složení srážek i vody v řekách na poměrně malém území ve stejném časovém okamžiku. Izotopové složení půdní vody je podle žalobce poměrně stabilní a krátkodobé srážky je nemohou ovlivnit. Navíc v případě srážek v roce 2017 se jednalo o velmi nízké celkové úhrny srážek – tyto slabé srážky se převážně odpařily a do půdního profilu neměly šanci se zafiltrovat. Naopak několik let opakované závlahy v letních měsících izotopově těžkou vodou z řeky Dyje zanechaly v půdní vodě jasný otisk. Závlaha se selektivní, proto je třeba její úhrny oproti srážce vynásobit minimálně 3x. Kromě toho výzkum doc. Šandy v roce 2020 odhalil, že zvýšení hladiny izotopů $\delta^{18}\text{O}$ v závlahové vodě způsobuje rovněž nepřirodní zdroj, což dr. Hermannovi při podání jeho odborného stanovisko nebylo známo. Skryjský potok, který vtéká do řeky Jihlavy na vodní nádrži Mohelno, slouží jako odpadní prostor kondenzační vody jaderné elektrárny Dukovany, která po silném odpaření v chladicích věžích vykazuje velmi vysoké hodnoty těžkých izotopů vodíku a kyslíku, a následně nepřírozeně obohacuje říční toky i dále po proudu, včetně Dyje. Vliv na izotopové hodnoty závlahové vody může mít podle doc. Šandy i to, jak dlouho byla před použitím skladována ve vodojemu ZD Sedlec, kde docházelo jejímu odparu a tím pádem i izotopovému obohacování. Lehká voda se mohla odpařovat i přímo z povrchu v průběhu závlah, a tím mohlo docházet k jejímu dalšímu izotopovému obohacování.
53. Žalobce v zásadě souhlasí se zjednodušujícím náhledem žalovaného, že více dostupné vody vede ke snížení koncentrací $\delta^{18}\text{O}$ v hroznech, a uvádí, že jej ani nikdy nepopíral. Zdůrazňuje ale, že záleží na tom, jakou úroveň měly tyto koncentrace na počátku celého procesu. Svůj vliv má také absolutní izotopová koncentrace vstupní vody a způsob jejího dodání rostlině. Žádné výzkumy těchto jevů na Moravě provedeny nebyly a ze zahraniční literatury lze vycházet jen omezeně. V tomto sporu žalobce výzkumem prokázal, že závlahová voda je jednoznačně izotopově těžší než místní podzemní voda a záleží na tom, v jakém poměru s ještě těžší srážkou (množstevně omezenou o výpar) tuto směs přijme rostlina. K izotopovému vylehčení hroznů přímo vstupem srážek do jednotlivých bobulí pak podle žalobce v souladu s literaturou citovanou žalovaným dochází jen přímo v den sklizně, v období nezralosti 14 dní před sklizní se tento jev údajně neodehrává.

54. Žalobce konečně též znovu zopakoval požadavek na zpřístupnění databáze vzorků vín žalovaného a navrhl výslech dopravců, kteří mu ze ZD Sedlec přivezli hrozny, jež použil na výrobu odebraných vín.

IX. Řízení před krajským soudem

55. Ve věci proběhlo dne 25. 11. 2021 na žádost žalobce ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
56. Za nesporné skutečnosti účastníci při jednání označili částečné poskytnutí a částečné odmítnutí žalobcem požadovaných informací o databázích vín žalovaného (č. l. 15-20 soudního spisu), posouzení geografického původu vína Tramín červený, ročník 2017 s přívlastkem výběr z hroznů, číslo šarže 26617 (č. l. 34-36 soudního spisu), posouzení žalobcových vín zařídovací komisí pod evidenčním číslem jakosti 33C1-18/13 (není založeno ve spise), reakci žalovaného na žalobcovu žádost o přehodnocení opatření ze dne 4. 10. 2019 a vyřízení jeho námitek (č. l. 363-367 soudního spisu), data naměřených izotopových poměrů vodíku a kyslíku v říční vodě řeky Moravy pro stanici Angern an der March (č. l. 89-90, 132-134 soudního spisu) a v atmosférických srážkách pro stanici Wien Hohe Warte (č. l. 91-92, 140 soudního spisu). Těmito listinami tedy soud důkaz neprováděl.
57. Na jednání provedl soud dokazování následujícími důkazními prostředky, které navrhl žalobce (šlo o listiny účastníkům známe, proto jim je soud pouze předložil k nahlédnutí podle § 129 odst. 1 *in fine* o. s. ř.):
- a) Doc. Ing. Martin Šanda, Ph.D. „Posouzení izotopově hydrologické situace v lokalitě Dyje, Nové Mlýny“, ČVÚT v Praze, ze dne 12. 2. 2020 (č. l. 8-13 soudního spisu)
 - b) Objednávka zkoušky geografického původu vzorku D013-71395/19/A01 adresovaná žalobcem společností EUROFINS CZ ze dne 3. 9. 2019 (č. l. 37 soudního spisu)
 - c) Protokol o zkoušce včetně vyhodnocení výsledků vyhotovený společností EUROFINS CZ pod č. AR-19-HD-019123-02 dne 2. 10. 2019 (č. l. 38-42 soudního spisu)
 - d) Záznam o nahlédnutí do spisu ze dne 5. 3. 2020 (č. l. 234 soudního spisu)
 - e) Doc. Ing. Martin Šanda, Ph.D. „Vyjádření ke sdělením SZPI ve věci hydrologické situace na zavlažovaných vinohradech ZD Sedlec a na nich vyráběných vín Ludwig“ ze dne 23. 5. 2020 (č. l. 235-244 soudního spisu)
 - f) Protokol o odběru hroznů v ZD Sedlec pro vytvoření standartu č. P991-71343/18 ze dne 3. 10. 2018 (č. l. 314 soudního spisu)
 - g) e-mail ekonoma ZD Sedlec, pana L., ze dne 17. 1. 2020 včetně přílohy (č. l. 319-320 soudního spisu)
 - h) Protokoly o zkoušce včetně vyhodnocení výsledků vyhotovené společností EUROFINS CZ pod č. AR-20-HD-029162-01, ze dne 24. 11. 2020, pod č. AR-20-HD-029163-01, ze dne 24. 11. 2020 a pod č. AR-20-HD-029353-01, ze dne 26. 11. 2020 (č. l. 347-352 soudního spisu)
 - i) Doc. Ing. Martin Šanda, Ph.D. „Vyjádření ke sdělením SZPI ve věci hydrologické situace na zavlažovaných vinohradech ZD Sedlec a na nich vyráběných vín Ludwig a

ilustrace hydrologických procesů v roce 2020 na základě měření“ ze dne 15. 1. 2021 (č. l. 353-362 soudního spisu)

- j) Výňatek z publikace ČHMÚ „Sucho na území České republiky v roce 2018“ (č. l. 638-639 soudního spisu)
- k) Tabulky s teplotními a srážkovými údaji ze stanice ČHMÚ v Lednici vytvořené žalobcem (č. l. 640 soudního spisu) – žalovaný k tomu namítl, že neobsahuje srážky za značně deštivý měsíc září

58. Zbývající důkazní návrhy žalobce soud zamítl, a to z následujících důvodů.

- Faktury a výkupní lístky, které měly svědčit o nákupu hroznů od Zemědělského družstva Sedlec (č. l. 24-31 soudního spisu) shledal soud nadbytečnými, neboť žalovaný nezpochybňoval to, že žalobce hrozny pro výrobu vín od ZD Sedlec skutečně nakoupil. To však nedokazuje, že tato vína skutečně pocházela z vlastní produkce ZD Sedlec ani to, že žalobce je pro výrobu odebraných vín skutečně použil.
- Žalobcovu žádost o přehodnocení rozhodnutí žalovaného o stažení nebo přeznačení vína Tramín červený a odpověď žalovaného na ni (č. l. 43-44 soudního spisu) shledal soud nadbytečnými, jelikož žalovaný nepopíral, že jej žalobce v předchozím řízení seznámil s výsledky analýzy provedené společností EUROFINS CZ.
- Výslech doc. Ing. Šandy shledal soud nadbytečným, protože ten se k výhradám, jež žalovaný v průběhu řízení vznesl k jeho odbornému posouzení izotopově hydrologické situace v lokalitě Dyje, obsáhle písemně vyjádřil a soud má za to, že jeho výslech by nemohl přinést cokoliv nového.
- Výslech sklepmistra ZD Sedlec, pana K., shledal soud nadbytečným, poněvadž žalovaný nezpochybňoval, že přinejmenším některé vinice, z nichž měly pocházet hrozny pro výrobu odebraných vín, byly v letních měsících roku 2017 zavlažovány vodou z řeky Dyje. Stejně tak žalovaný nezpochybňoval, že žalobce disponuje doklady svědčícími o nákupu hroznů pro výrobu těchto vín od ZD Sedlec. Ze stejných důvodů shledal pak soud nadbytečným i výslech agronoma ZD Sedlec, pana Z., výslech ekonoma ZD Sedlec, pana L. (u toho navíc soud provedl důkaz jeho písemným vyjádřením), stejně jako výsledky dvou dopravců ZD Sedlec, pana U. a pana V.
- Dotaz na společnost GEOMIN, s. r. o., Zahradnickou fakultu Mendelovy univerzity v Brně ani na Akademii věd ČR ohledně nepublikovaného výzkumu identifikace původu vín s využitím izotopových poměrů kyslíku, uhlíku, vodíku a stroncia provedený v roce 2011 soud nevznášel, neboť žalobce v žalobě netvrdil, že by snad výsledkem tohoto výzkumu bylo zjištění, že izotopový poměr stroncia zjištěný v odebraných vínech je unikátní pro vinařskou oblast Morava. Pokud by tomu tak bylo, mohl žalobce výstupy z něj obstarat a předložit soudu sám. Nadto, jak vysvětlil žalovaný, měření izotopového poměru stroncia pro účely tohoto výzkumu podle všeho ani nemělo dostatečnou přesnost požadovanou v odborné literatuře.
- Informace zveřejněné na internetové stránce žalovaného „Potraviny na pranýři“ shledal soud nadbytečným, neboť žalovaný je nepopíral a navíc předmětem nynějšího řízení není posuzování zákonnosti tohoto jednání žalovaného.
- Podnět žalobce k zahájení přezkumného řízení ze dne 24. 1. 2020 není podle soudu způsobilý prokázat žalobcovo tvrzení, že mu agronom ZD Sedlec, pan Z., sdělil

informace o zavlažování vinohradu, na kterém měly být vypěstovány hrozny pro výrobu odebraného vína Ryzlink vlašský – jde opět jen o tvrzení žalobce, byť dřívější a písemné. Navíc otázka zavlažování tohoto konkrétního vína nebyla pro soud podstatná.

- Vyžadovat si od žalovaného Protokoly o sběru a vinifikaci vzorků hroznů určených pro rozbor pomocí izotopových metod z roku 2017, včetně zprávy o rozboru vína, a z roku 2018 shledal soud nadbytečnými, neboť klíčovou informaci, kterou tak chtěl žalobce získat, žalovaný ve svém vyjádření pro soud ze dne 18. 11. 2020 poskytl – v databázích žalovaného pro rok 2017 se nenachází žádný vzorek z jakékoliv zavlažované vinice v ČR. Obsah databází pro rok 2018 je pak pro posouzení nynější věci nepodstatný, neboť v ní nebyly tyto databáze použity. Údajné nedostatky při získávání vzorků do databází žalovaný při jednání soudu uspokojivě vysvětlil.
- Výsledek srovnávacího testu Mezinárodní agentury pro atomovou energii z roku 2020 včetně výkladu hodnocení, vysvětlení srovnávacího testu a dokumentace pro použitý typ přístroje shledal soud nadbytečnými, neboť při posouzení věci níže nehodlá zpochybňovat výsledky měření doc. Šandy z hlediska jejich přesnosti.

59. Dále soud na jednání provedl tyto důkazy navržené žalovaným:

- i) Ceník Akademie věd ČR, dostupný z https://www.gli.cas.cz/cs/system/files/users/public/zajic_5/Ceniky/cenik_2017_cz_final.pdf (č. l. 95-102 soudního spisu)
- ii) Data o úhrnech srážek v letech 2014, 2017 a 2019 dle <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni> (č. l. 110-112 soudního spisu)
- iii) Réva vinná a víno - 2019, Situační a výhledová zpráva, Ministerstvo zemědělství – výňatek (č. l. 135 soudního spisu)
- iv) Doklad o provedených kontrolních úkonech č. D004-71343/20 ze dne 27. 2. 2020 (č. l. 162-167 soudního spisu)
- v) Protokoly o zkoušce a posudky D004-71343/20/A01, A02, A03 (č. l. 168-179, 193-195 soudního spisu)
- vi) Protokol o kontrole č. P035-71343/20 ze dne 14. 4. 2020 včetně příloh (č. l. 180-181 soudního spisu)
- vii) Doklad o provedených kontrolních úkonech č. D002-11575/20 ze dne 11. 2. 2020 (č. l. 199-200 soudního spisu)
- viii) Doklad o provedených kontrolních úkonech č. D008-10831/20 ze dne 10. 2. 2020 (č. l. 201-205 soudního spisu)
- ix) Protokoly o zkoušce a posudky D002-11575/20/A01 a D008-10831/20/A01 (č. l. 206-216 soudního spisu)
- x) Odpověď ZD Sedlec na žádost o poskytnutí součinnosti ke KS028-71343/20 (včetně faktur) ze dne 6. 4. 2020 (č. l. 182-186 soudního spisu)
- xi) Zařídění vína do jakostní kategorie 2x (č. l. 197-198 soudního spisu)
- xii) Hermann A. Odpověď na žádost o správní pomoc „Amtshilfe“ ze dne 22. 12. 2020, Zemský úřad pro výzkum Porýní-Falc (č. l. 525-530 soudního spisu)

60. Zbývající důkazní návrhy žalovaného soud zamítl, a to z následujících důvodů.
- Výslech odborného zaměstnance žalovaného, Ing. K., shledal soud nadbytečným, neboť žalovaný se k odborným otázkám již obsáhle vyjádřil písemně.
 - Doklady o nákupu zahraničních vín ze strany žalobce považuje soud taktéž za nadbytečný důkaz, neboť žalobce nezpochybňoval, že část jeho zboží tvoří též zahraniční vína. Nelze však z toho nic dovodit ohledně původu sporných vín.
61. Soud se také na jednání ujistil, že žalobce ani žalovaný nezpochybňují po skutkové stránce, že vědecké články, jež ta která strana navrhla jako důkaz, skutečně vyšly v citovaném odborném periodiku. Spor se v některých případech vede pouze o interpretaci jejich odborných závěrů. Soud proto bude vycházet z těch článků, které strany sporu k důkazu navrhly a také soudu předložily (např. žalobce sice ve svém posledním podání cituje, avšak soudu nepředložil článek autorů *West, J. B., Martin, Martin a kol, Gremaud a kol.*, proto z něj soud vycházet nemohl).
62. Na jednání soud také žalobce upozornil, že žalovaný ve své duplice ze dne 18. 11. 2020 výslovně sdělil, že jeho databáze vzorků vín z roku 2017 neobsahuje žádné víno ze zavlažované vinice. Tím se žalobci dostalo informace, již se údajně dříve neúspěšně domáhal svými žádostmi o informace a jejíž odepření bylo základem jednoho z žalobních bodů. Žalobce připustil, že tuto informaci ve vyjádření žalovaného nezaznamenal a uvedl, že to jen potvrzuje jeho stanovisko, že obsah databáze vín žalovaného pro rok 2017 byl zcela nevypovídající a nedostatečný pro posouzení odebraných vín.
63. K dotazům soudu žalovaný na jednání upřesnil, že porovnání kontrolovaného vína nejen se vzorky obsaženými v Evropské databázi vín, ale též s výběrem vzorků z jeho interní databáze je povinnou součástí postupu podle jím používané metody, nejedná se tedy o nadstandardní postup.

X. Posouzení věci krajským soudem

64. Žaloba **není důvodná**.
65. Hned v úvodu je nutno říct, že spor mezi žalobcem a žalovaným v této věci není ani tak právního, jako spíš skutkového rázu. Žalobce nezpochybňuje, že pokud by jeho vína byla vskutku vyrobena z hroznů, jež nepocházejí z moravské vinařské oblasti, tak by bylo opatření žalovaného, který mu zakázal uvádět tyto vinařské produkty na trh, zcela na místě. Žalovaný však podle něj nic takového neprokázal. Žalobce přitom nenamítá nic proti provedenému měření. Nezpochybňuje tedy naměřené hodnoty těžších izotopů vodíku, kyslíku a uhlíku v odebraných vínech, ale pouze jejich odbornou interpretaci. Žalovaný, zjednodušeně řečeno, porovnal izotopové složení kyslíku, vodíku a uhlíku v odebraných vínech s hodnotami vzorků obsaženými v databázích vedených žalovaným (jde o tzv. autentická vína, tj. vína, jejichž produkce podléhala úřední kontrole a jejich původ je tedy zaručen). V tomto srovnání odebraná vína nevyhověla, neboť hodnoty těžších izotopů všech tří uvedených prvků v nich byly podstatně vyšší, než by odpovídalo vínům sklizeným v uvedeném období na Moravě (nacházely se mimo oblast tzv. kovariační konfidenční elipsy, a to na úrovni spolehlivosti 95 %). Podle žalobce ovšem nejsou databáze žalovaného dostatečně reprezentativní, neboť neobsahují vína z vinic zavlažovaných izotopově těžkou vodou z řeky Dyje, z nichž pocházely hrozny pro výrobu odebraných vín. Způsob, jakým žalovaný provádí výběr vzorků použitých pro srovnání, považuje žalobce za svévolný a netransparentní.

66. Soud vyšel z toho, že žalovaný pro interpretaci výsledků svých měření používá akreditovanou zkušební metodu SZPI 4911. Metody založené na obdobném principu využívají inspekční orgány i v řadě jiných evropských zemí a v podstatě ani žalobce její základní východiska nijak neproblematizuje. Ostatně, důvěryhodnost laboratoře EUROFINS, u níž si nechal provést vlastní rozborů odebraných vín, zakládá žalobce mj. na tom, že se měla na vývoji této metody podílet. V dané věci tedy není sporný samotný fakt, že porovnáním vzorku vína neznámého geografického původu s dostatečně reprezentativním výběrem vzorků, jež pocházejí z určité geografické oblasti, lze potvrdit či vyloučit, že neznámý vzorek pochází z této oblasti. Otázkou, o kterou se vedla mezi stranami obsáhla polemika, již soud shrnul výše, je, zda nyní použitý výběr vzorků byl dostatečně reprezentativní.
67. Soud proto pro pořádek shrnuje, že podle metody SZPI se odebraný vzorek porovnává nejprve se všemi 20 vzorky vín z Evropské databanky vín, kterou žalovaný tvoří podle prováděcího nařízení Komise. Ve druhé fázi pak žalovaný porovnává odebraný vzorek ještě i s *ad hoc* vytvořeným souborem vzorků, který sestává jednak ze vzorků z Evropské databanky vín, jednak ze vzorků vín z interní databáze žalovaného (v nynějším případě šlo celkem o 17 vzorků). Toto druhé porovnání má za cíl ověřit předchozí výsledek a vyloučit omyl, neboť je přesněji zaměřeno – vzorky do něj zařazené byly sklizeny zhruba ve stejné době, jakou udává kontrolovaná osoba u analyzovaného vzorku (doba sklizně se liší maximálně o několik dnů). Žalobci se nepodařilo soud přesvědčit, že by byl tento způsob výběru vzorků jakkoliv svévolný nebo účelový. Žalovaný obsáhle a přesvědčivě zdůvodnil, proč má doba sklizně hroznů významný vliv na výsledné hodnoty těžkých izotopů ve víně, zejména v případě těžkých izotopů kyslíku. Žalovaný taktéž věrohodně vysvětlil, že rozptyl hodnot v rámci vzorků obsažených v Evropské databance vín bude poměrně velký, neboť jde o vína sklizená nejen na různých místech Moravy, ale též sklizená v různých částech pěstebního období. Přesto žalobcova odebraná vína neobstála ani v jednom z obou provedených porovnání.
68. Stěžejní argument žalobce zní, že aby bylo provedené srovnání izotopových bilancí vypovídající, musel by být v databázích žalovaného obsažen vzorek z vinice zavlažované vodou z řeky Dyje. Žalovaný otevřeně přiznává, že takovýto specifický vzorek do své databáze pro rok 2017 nezařadil. Dokonce ve svých vyjádřeních potvrdil, že mezi vzorky, s nimiž odebraná vína srovnával, nebyl ani jediný vzorek, který by pocházel z jakékoliv zavlažované vinice – ať už zavlažované vodou z řeky Dyje nebo z jakéhokoliv jiného zdroje. Nejde ovšem o nějaké opomenutí žalovaného. Ten totiž ve svých vyjádřeních soudu přesvědčivě vysvětlil, proč tato skutečnost nikterak neubírá provedenému srovnání na přesvědčivosti.
69. Vyjít je třeba z toho, že vyšší množství přijímané vody vede vždy ke snížení množství těžkých izotopů vodíku a kyslíku v hroznech. Konec konců, i žalobce nakonec ve svém posledním vyjádření uznal, že jakoukoliv dodanou vodou dochází ke snižování množství těžkých izotopů kyslíku ve víně, zpochybňuje již pouze míru tohoto „zlehčení“ v závislosti na izotopovém složení vstupní vody. S ohledem na uvedený vstupní předpoklad je pochopitelné, že žalovaný odebírá větší množství vzorků ze zavlažovaných vinic jen v suchých letech. Tehdy totiž může dostatek vody na zavlažovaných vinicích vést ke značně odlišným hodnotám těžkých izotopů ve vínech. Půjde ovšem o hodnoty jednoznačně nižší, nikoliv vyšší, než jaké budou vykazovat suchem sužované hrozny z vinic nezavlažovaných. Ve srážkově průměrných a nadprůměrných letech odebírá

žalovaný ze zavlažovaných vinic jen minimum vzorků – jednak při dostatku vody není vůbec důvod zavlažovat, i kdyby to však pěstitel činil, tak by závlaha měla na izotopové složení hroznů minimální vliv, jelikož by se z hlediska rostliny jen přidala k všeobecnému dostatku dostupné přírodní vody. Rok 2017 byl srážkově průměrný a v době před údajnou sklizní hroznů, z nichž měla být odebraná vína vyrobena, tj. v září 2017, dokonce spadlo na Mikulovsku mnohem více srážek než obvykle. Proto žalovaný zařadil do své interní databáze pouze dva vzorky vín ze zavlažovaných vinic, aniž by faktu, že pocházejí ze zavlažovaného vinohradu, přikládal zvláštní význam. Proto je také zřejmě nezařadil do *ad hoc* vytvořeného souboru, s nímž porovnával vzorky žalobce. Dodatečně však ověřil, že by to žalobci nikterak ku prospěchu nebylo, neboť tyto vzorky nevykazovaly zvýšené hodnoty $\delta^{18}\text{O}$ (v případě vzorku z Horních Dunajovic šlo dokonce o hodnoty nižší, než byl celkový rozptyl u autentických vín).

70. Soud zcela souhlasí se žalovaným, že odebrané vzorky v jeho databázích pro celé období sklizně roku 2017 a z celé vinařské oblasti Morava včetně Mikulovské podoblasti dostatečně statisticky pokrývají přirozený rozptyl dat, kterých vína z hroznů sklizených v předmětném období mohou dosahovat, a to i těch, jejichž hrozny pocházely ze zavlažovaných vinic. Žalovaný k tomu nejen snesl teoretické argumenty, ale i praktické důkazy a soud na jeho vyjádření v rámci soudního řízení, shrnutá ve stručnosti výše, plně odkazuje.
71. Pokud jde o teoretické poznatky, žalovaný soud přesvědčil, že podle současného stavu vědeckého poznání je pro izotopové složení hroznů rozhodující voda, která do nich vstoupí nanejvýš v posledním měsíci před sklizní (podle nejnovějších výzkumů má být toto období dokonce ještě kratší). Zároveň v období srážek vstupuje rozhodující množství vody do hroznů přímo přes slupku a stopku. Tyto teoretické poznatky vycházejí jak ze zahraničních výzkumů, tak i ze statistických údajů vyplývajících z databází žalovaného z jiných let. S ohledem na výše uvedené je možno v nynějším případě vliv závlah zanedbat, neboť vydatné srážky v září 2017 jej musely zcela přepsat a sjednotit izotopový obraz hroznů ze zavlažovaných i z nezavlažovaných vinic.
72. Důležité je i to, že žalovaný neustrnul jen na obecných poznatcích, ale ověřil jejich platnost i konkrétními porovnáními v nynější kauze. Zjišťoval, zda některá vína ze zavlažovaných vinic budou vykazovat zvýšené hodnoty těžkých izotopů kyslíku či vodíku. Nic takového se však nepotvrdilo. Za prvé, žalovaný provedl analýzu a srovnání u obou vzorků z jiných zavlažovaných vinic (v Horních Dunajovicích a Vrbovci), které odebral v roce 2017 pro účely své interní databáze. Za druhé, žalovaný porovnal se svými databázemi též vzorky autentických vín, které odebral na týchž vinicích ZD Sedlec, na nichž měly být vypěstovány hrozny údajně dodané žalobci (některé byly podle výkazů ZD Sedlec zavlažovány, jiné nikoliv), přičemž k úřednímu odběru došlo v letech 2012, 2013, 2014, 2015 a v mimořádně teplém a suchém roce 2018, kdy by se měl vliv závlah silně projevit. Konečně, za třetí, žalovaný provedl u ZD Sedlec kontrolu a analyzoval a porovnal se svými databázemi, resp. se stejnými soubory vzorků, jaké použil v případě žalobce, též vzorky komerčních vín vyrobených dle deklarace ZD Sedlec z hroznů sklizených v roce 2017 na naprosto stejných vinicích, jaké uvádí žalobce pro hrozny, z nichž měl vyrobit svá odebraná vína. Ve všech těchto případech porovnávaná vína vyhověla v tomtéž srovnání, v němž naopak žalobcova odebraná vína vykazovala významně vyšší hodnoty těžkých izotopů, než jaké byly charakteristické pro skupinu autentických vzorků.

73. Všechna tato srovnání ve svém souhrnu považuje soud za přesvědčivý doklad toho, že výchozí teze a postupy žalovaného jsou správné, že jeho databáze vzorků autentických vín jsou plně vypovídající a údajná výjimečnost sedlecké lokality, resp. vín z vinic zavlažovaných vodou z řeky Dyje, je pouze nepodloženou domněnkou žalobce. Z tohoto důvodu se soud již blíže nezabýval tím, zda v době žalobcem uváděných závlah v roce 2017 měla srážková voda těžší či lehčí izotopové složení kyslíku i vodíku než voda v řece Dyji. Jakkoliv o tom strany vedly obsáhlou polemiku, z výše uvedeného je zřejmé, že pro výsledek, tj. pro určení geografického původu odebraných vín, nemá tato informace žádný význam. V žádném případě totiž nemohlo dojít k tomu, že by voda z řeky Dyje užitá na závlahy, zvýšila hodnoty těžkých izotopů vodíku, kyslíku i uhlíku nad hodnoty, kterých dosahovala vína z vinic nezavlažovaných. Soud v této souvislosti připomíná, že metoda žalovaného spočívá na tzv. multivarietní analýze. Znamená to, že víno nevyhoví celkem ve čtyřech různě kombinovaných proměnných, které jsou na sobě nezávislé (není mezi nimi korelace, reagují na odlišné vlivy a podléhají každá jiným zákonitostem). I tím je dána vysoká míra spolehlivosti této metody.
74. Soud uzavírá, že nejpřesvědčivějším důkazem falešného původu vína by bylo takové srovnání, kdy by se víno odebrané u kontrolované osoby porovnávalo s vínem, u něhož by byla jistota, že hrozny pro jeho výrobu byly sklizeny na vinici, kterou označuje kontrolovaná osoba jako tu, na níž byly vypěstovány i její hrozny, a pokud možno sklizeny ve stejný den. To ale pochopitelně z technických důvodů není možné, neboť žalovaný by musel odebrat každý rok minimálně jeden vzorek z každé vinice v ČR. K tomuto ideálu je možno se pouze přiblížit, přičemž postačuje, pokud množství odebraných vzorků je takové, aby vytvořilo ze statistického hlediska dostatečně reprezentativní soubor, jenž obsáhne hodnoty izotopů typické pro danou oblast a dobu sklizně. Žalobce ale v podstatě právě výše popsaným způsobem formuluje své námitky, neboť vytýká žalovanému, že v jeho databázi chybí víno z hroznů pěstovaných v přesně stejných podmínkách, jaké měly podle jeho tvrzení hrozny použité pro výrobu odebraných vín. Žalovaný přitom prokázal, že jeho databáze jsou dostatečně reprezentativní. Navíc dodatečně provedl pro ukázkou srovnání, v němž vína pocházejících ze stejných vinic, jaké udává žalobce, a sklizená ve stejném roce, bez problémů požadavkům použité metody vyhověla. Žalobci se tudíž nepodařilo přesvědčit soud, že by lokalita Sedlece byla natolik výjimečná, aby zdůvodňovala nevyhovující výsledek všech provedených porovnání. Jednoduše nemohlo dojít u vín pěstovaných v roce 2017 na Moravě a sklizených koncem září či začátkem října k takovémuto zvýšení těžších izotopů, a to jak uhlíku a kyslíku, tak i obou izotopů vodíku.
75. Pro úplnost soud vypořádá i další žalobcovy dílčí námitky.
76. Žalobce se pokusil zpochybnit teoretická východiska žalovaného ve svém posledním vyjádření ze dne 24. 11. 2021 tím, že poukázal na odborné články, z nichž mají vyplývat jiné poznatky ohledně vlivu vstupní vody na izotopové složení vína. Tyto články ke svému vyjádření nepřiložil. Nicméně i podle jeho vlastního tvrzení citované články pouze dokládají, že závlahová voda může svým složením, konkrétně izotopovým poměrem kyslíku, ovlivňovat izotopový poměr kyslíku ve víně. Nevyplývá z nich tedy, že by jakkoliv izotopově těžká voda mohla izotopový poměr kyslíku ve víně zvýšit. Stejně tak z nich nelze dovozovat žádné závěry pro izotopové poměry jiných prvků použitých v multivarietní analýze (uhlíku a vodíku). Články, jež naopak předložil žalovaný, žalobce nesprávně interpretuje. Konkrétně článek Hermann, A. et al. *Meteorological Impact on*

Oxygen Isotope Ratios of German Wines, Am. J. Enol. Vitic. 2008, 59, 194 (č. 1. 107-109 soudního spisu), jednoznačně vyznívá tak, že pro izotopovou bilanci kyslíku v hroznech jsou rozhodující meteorologické podmínky v maximálně posledních třiceti dnech před sklizní. To dokládá žalovaný konkrétními citacemi ve svém vyjádření ze dne 15. 9. 2020 v bodě „Ad 49, 50“. Také z publikace Dunbar, J. *Oxygen isotope studies on some New Zealand grape juices*, Zeitschrift für Lebensmitteluntersuchung und -Forschung A, 1982, 175, 253-257 (č. 1. 266-268 soudního spisu), rozhodně nevyplývá, jak tvrdí žalobce, že by k osmóze srážkové vody do hroznů docházelo pouze, prší-li v den sklizně. Autor pouze experimentálně prokázal, že u zralých hroznů je tento jev intenzivnější a vede ke změnám izotopové bilance kyslíku ve vodě z hroznů, zatímco v době nezralosti (v experimentu použil autor hrozny, jimž do sklizně zbývaly asi dva týdny) ke změně izotopové bilance v důsledku deště prakticky nedochází.

77. Dále žalobce podkládal své hypotézy výzkumy doc. Šandy. Ten ovšem pouze měřil izotopové složení půdní vody na vinohradech ZD Sedlec a porovnával mezi sebou různá data o izotopovém složení říční vody a srážek. Doc. Šanda však nijak nezkoumal procesy tvorby izotopů v hroznech ani dopad vody na jejich složení – zde nabízí jen své nepodložené hypotézy. Jeho práce snad poskytuje určitý obraz o izotopovém složení různých zdrojů vody, z nichž mohly rostliny vinné révy na vinohradech v Sedleci získávat vláhu pro svůj růst a zrání. To však, jak soud vysvětlil výše, není pro posouzení věci podstatné, neboť odebraná vína vykazovala ve srovnání s autentickými víny tak vysoké hodnoty těžších izotopů, jakých by vína z Moravy, nadto ještě vydatně zavlažovaná, v udaném období sklizně v žádném případě dosáhnout nemohla, ať už by izotopové složení vstupní vody bylo jakékoliv.
78. Žalobce se dále snažil praktické závěry žalovaného vyvrátit zejména prostřednictvím analýz vzorků odebraných vín provedených laboratoří EUROFINS. Nutno ovšem shodně se žalovaným říci, že předložené protokoly sice obsahují hodnoty těžkých izotopů kyslíku, vodíku i uhlíku, ale neobsahuje žádnou jejich interpretaci ve vztahu ke geografickému původu. V posouzení se hovoří pouze o tom, že izotopové parametry nesvědčí o tom, že by došlo k přidávání vody nebo cukru. Shodu s deklarovaným původem pak laboratoř EUROFINS dovozuje pouze z izotopové bilance jiného prvku, a to stroncia, jež porovnává s dostupnými geologickými údaji. Předloženému důkazu značně ubírá na hodnotě a přesvědčivosti už jen samotný fakt, že žalobce, jakožto objednatel odborného posouzení, nepožadoval od laboratoře interpretaci výsledků u těch izotopů, na nichž je založena metoda používaná žalovaným. Nadto žalovaný přesvědčivě vysvětlil, proč hodnoty stroncia nejsou pro moravskou vinařskou oblast nijak specifické a určování geografického původu vína na nich tudíž není možné založit.
79. Ani fakt, že zahraniční původ vín neodhalila senzorická zkouška u zařídovací komise, nikterak nediskredituje výsledky posouzení, které provedl žalovaný. Senzorická zkouška spoléhá na smysly (zejména čich a chuť) a zkušenosti členů komise, kteří se pochopitelně mohou mýlit nebo mohou při zkoumání a ochutnávání vína opomenout některé z mnoha různých hledisek, jež by měli při jeho zařídění brát v úvahu. Metoda žalovaného je naproti tomu založena na exaktním přístrojovém měření a následném porovnání se skupinou úředně kontrolovaných vzorků statistickou metodou a je tak podle názoru soudu z hlediska určení geografického původu mnohem spolehlivější než senzorické zkoumání. Výsledek senzorického posouzení by mohl k rozhodnutí ve věci přispět, pokud by byl přímo zaměřen na otázku geografického původu zkoumaného vína a

prováděl by se za účelem odstranění pochybností o tom, zda vysvětlení naměřených hodnot poskytnuté kontrolovanou osobou může být uspokojivé. Nic takového však v daném případě nenastalo, žalobcovo vysvětlení bylo beze všech pochybností vyvráceno.

80. Co se týká zpřístupnění databází žalovaného se vzorky autentických (úředně sledovaných) vín z roku 2017, soud v první řadě zdůrazňuje, že předmětem nyní vedeného řízení není rozhodnutí žalovaného o žalobcově žádosti o informace. Toto rozhodnutí žalobce soudně nenapadl, jak potvrdil i na jednání soudu, nemůže proto nyní požadovat, aby soud *de facto* provedl plný přezkum i tohoto rozhodnutí v rámci zcela jiné žaloby. Soud proto jen stručně připomíná, že žalovaný podle svého vyjádření požadované informace z databanky vín nezpřístupnil žalobci proto, že by jednak hrozilo jejich komerční zneužití, zejména by to však ohrozilo kontrolní činnost žalovaného. Podstatné je, že podle náhledu soudu rozhodnutí žalovaného v oblasti přístupu k informacím nikterak neztížilo procesní obranu žalobce v nynějším řízení. Klíčovou informací, že totiž odebraná vína neporovnával se žádným vzorkem ze zavlažované vinice, natožpak se vzorkem zavlažovaným vodou z Dyje, mu totiž žalovaný sdělil nejpozději ve své duplice ze dne 18. 11. 2020 (a dokonce to vyplývá už z dupliky z 15. 9. 2020). Žalobce tedy měl možnost na to odpovídajícím způsobem reagovat, což ostatně činil celou dobu soudního řízení, neboť z tohoto předpokladu v podstatě od počátku vycházel. Na tomto místě je nutno podotknout, že odborná podstata sporu získala obrysy až v nynějším soudním řízení, neboť teprve v žalobě žalobce plně rozvinul svou polemiku s tím, jakou metodu odhalování geografického původu vína žalovaný používá a jak v daném v případě sestavil soubor kontrolních vzorků pro porovnání s odebranými víny.
81. Žalobce poukázal i na to, že některá z vín obsažených v interní databázi žalovaného by svým izotopovým složením nevyhověla v porovnání se souborem vzorků, s nimiž žalovaný porovnával odebraná žalobcova vína. To ovšem žalovaný uspokojivě vysvětlil tím, že jde o vzorky burčáků vyrobených z hroznů sklizených na samém počátku období sklizně, kdy bývají hodnoty těžkých izotopů kyslíku ještě vysoké, až v průběhu času pak vykazují celkově sestupnou tendenci, jejíž konkrétní průběh závisí na množství složení srážek. Právě proto žalovaný při v pořadí druhém porovnání prováděném podle své akreditované metody, do něhož vedle vzorků z Evropské databanky vín vstupují též vzorky z jeho interní kontrolní databáze, začleňuje do souboru pouze vzorky sklizené ve stejné době jako analyzovaný vzorek. Nejedná se o žádná uměle vytvořená „časová okénka“, jak to nazývá žalobce, tím méně pak o snahu o zakrytí nějakého problému. Ten je zcela umělý a účelově se jej snaží vytvořit žalobce v rámci své procesní obrany.
82. Konečně se žalobci nepodařilo soud přesvědčit ani o tom, že by snad žalovaný systematicky nedodržoval pravidla pro odběr vzorků do Evropské databanky vín. Protokol o odběru hroznů v ZD Sedlec pro vytvoření standartu ze dne 3. 10. 2018 (č. 1. 314 soudního spisu) předložený žalobcem nic takového neprokazuje. Žalovaný na jednání soudu vysvětlil, že jde o protokol o odběru vzorku pro jeho interní databázi. Na tyto odběry se evropské předpisy nevztahují, řídí se interními předpisy žalovaného. Odběry hroznů pro Evropskou databanku vín a jejich následnou vinifikaci dokonce ani neprovádí žalovaný sám, nýbrž činí tak prostřednictvím Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského.
83. Soud tedy shrnuje, že metoda žalovaného SZPI 4911 sloužící pro odhalování geografického původu vín i její konkrétní aplikace v tomto případě v soudním přezkumu obstály. Výsledek provedeného posouzení tudíž poskytoval dostatečný skutkový základ

pro opatření, jež žalovaný vůči žalobci přijal. Jiné námitky než ty, jež se týkaly zjištění skutkového stavu, přitom žalobce v žalobě nevznsl.

XI. Náklady řízení

84. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 25. 11. 2021

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu